Jaargang 115. Vrijdag, 26 December 1856. No. 155.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele inschrijving aan te besteden, **voor het jaar 1857:**

1. De LEVERING van **GREENEN** en **VURENHOUT.**
2. IDEM van **STEEN, KALK, CEMENT.** ENZ.
3. IDEM van **RONGEN, SPIJKERS** en ander gemaakt **IJZERWERK.**
4. IDEM van **LOOD, ZINK, SOLDEERSEL**, ENZ.
5. IDEM van **HARDSTEEN**, ENZ. met **STEENHOUWERS ARBEIDSLOONEN.**
6. IDEM van **GESMEED IJZERWERK.**
7. Het **VERNIEUWEN, HERSTELLEN** en **ONDERHOUDEN** der **STRATEN.**
8. Het **WIEDEN** en **SCHOONHOUDEN** der MARKTPLAATSEN, PLEINEN, STRATEN, enz.
9. Het **ONDERHOUD** van het STERREBOSCH, enz., en van de WANDELPADEN buiten de Heerepoort.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen aan het BUREAU van FABRIKAGE.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Dingsdag den 30sten December 1856** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan de laagste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Woensdag den 31sten December 1856**, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 17 December 1856.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aangifte voor de Weekmarkt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de eerste helft van het jaar 1857 op de **WEEKMARKT** alhier eene plaats verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, een OVERDEKTEN of ONOVERDEKTEN STAL, of op den OPEN GROND, dat zij, overeenkomstig art. 102 van het Reglement van Politie, verpligt zijn, ten minste **acht dagen** vóór den **laatsten Maandag in de maand December van dit jaar,** zich daartoe ter SECRETARIJ dezer Gemeente aan te geven; zullende de LOTING op laatstgemelden dag, des namiddags te VIER uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis plaats hebben.

GRONINGEN, 4 December 1856.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT,
De Secretaris: HORA SICCAMA

INSCHRIJVING VOOR DE Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* roepen, bij deze op al de Ingezetenen van deze Gemeente, welke in het jaar 1838 zijn geboren en dus op den eersten Januarij des jaars 1857 hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden, om op de hieronder bepaalde dagen, telkens des voormiddags van half 10 tot 12 uur, in het Raadhuis te verschijnen, ten einde in het Register der NATIONALE MILITIE te worden ingeschreven, te weten:

MAANDAG den 5den Januarij 1857,
die, welke wonen in de roode letters A, B, C, D, E en F;
DINGSDAG den 6den Januarij 1857,
die, welke wonen in de roode letters G, H, I, K, L en M,
WOENSDAG den 7den Januarij 1857,
die, welke wonen in de roode letters N, O, P, Q, R; S en T;
DONDERDAG den 8sten Januarij 1857,
die, welke wonen in de roode letters U, V, W, X, Y en Z.

Herinneren voorts de daarbij belanghebbenden:

1) Dat bij de Wet van den 28sten Julij 1850 (*Staatsblad* no. 44) bepalingen van *Ingezetenschap* zijn gemaakt, die ten aanzien van de verpligting tot de inschrijving en loting voor de Nationale Militie voortaan behooren opgevolgd te worden; luidende de bepalingen, voorkomende in art. 3 van genoemde Wet, als volgt:

»Gevestigd of ingezetenen zijn, die binnen het Rijk in Europa hebben gewoond;
»1) Gedurende de drie laatste jaren;
»2) Gedurende achttien maanden na aan het Bestuur hunner woonplaats het voornemen tot vestiging te hebben verklaard.
»Nederlanders zijn gevestigd of ingezetenen, die gedurende de laatste achttien maanden hunne woonplaats binnen het Rijk in Europa hebben gehad.
»Nederlanders, die ter zake van 's Lands dienst in een vreemd land wonen, worden voortdurend als ingezetenen beschouwd."

2) Dat, ten einde allen twijfel omtrent de wettige woonplaats weg te nemen, deswege in art. 56 der Wet woordelijk de navolgende bepalingen zijn vastgesteld:

»De wettige woonplaats of domicilie voor de inschrijving »hier boven vermeld, wordt gehouden voor hen die ongehuwd zijn, de woonplaats der Ouderen en, bij overlijden »van beiden, die van den eerstbenoemden Voogd; voor de »gehuwden, de plaats alwaar zij hun bestaan hebben. In »twijfelachtige gevallen omtrent gehuwden, zal voor de wettige woonplaats worden gehouden die plaats alwaar zij, »op den eersten Januarij van elk jaar, tot de uitoefening »van eenig beroep patent hebben bekomen, of wel voor het »middel van het personeel en mobilair, of dat, hetwelk in »de plaats daarvan zoude mogen worden geïntroduceerd, »beschreven zijn, en, voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats waar »zij zich bevinden; met deze verdere bepalingen, dat zij, »die in een vreemd land, uit Ouders ter oorzake van 's Lands »dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het »Rijk zijn geboren, zullen worden ingeschreven binnen de »plaats alwaar zij hunne wettige woonplaats hebben; dat »jongelieden, door hunnen Vader, hunne Moeder, hunnen »Voogd of Curator achtergelaten, en geen bestaan hebbende, »op de lijsten van die Gemeente zullen worden gebragt, alwaar hunne Ouders, hun eerst in rang benoemde Voogd of »Curator het laatst hunne woonplaats hebben gehad; en, »wanneer deze woonplaats niet bekend mogt zijn of dat »dezelve buiten het Rijk is gelegen, op die van de plaats »alwaar zij zich bevinden."

»Dat zij, die geene Ouders, Voogden of eigen bestaan »hebben, zullen worden ingeschreven op die plaats, alwaar »zij zich bevinden."

»Dat de gealimenteerden en kinderen in Godshuizen en »liefdadige Gestichten zullen worden ingeschreven in de »plaatsen alwaar de Godshuizen zijn gelegen of de alimentatie geschiedt."

3) Dat Ouders, Voogden en Regenten volgens de Wet verpligt zijn, hunne kinderen of pupillen in persoon, of door iemand, daartoe schriftelijk door hen gemagtigd, te doen inschrijven, met opgave van alle alsdan gevraagd wordende inlichtingen, waaronder begrepen zijn de *roode letter* en het *nommer* van het huis, door den ingeschrevene bewoond.

4) Dat de aangave tot de inschrijving in geen geval hoegenaamd mag nagelaten worden, welke aanspraak op vrijstelling iemand ook zoude vermeenen te hebben, wegens militaire of schutterlijke dienst, gebreken of anderzins.

5) Dat onder de inschrijving ook begrepen zijn de gehuwden en afwezenden; zijnde de eerstgenoemden gehouden om, in gevolge art. 17 der Wet van den 27sten April 1820, hunne bewijzen tot vrijstelling als zoodanigen, op hetzelfde tijdstip over te leggen, waarop dit voor alle anderen, die aanspraak op vrijstelling hebben, is bepaald; en

6) Dat, overeenkomstig het Koninklijk besluit van den 7den Augustus 1823, no. 74, en daarop gevolgde ministeriële aanschrijving, degenen die aan de inschrijving moeten voldoen, zich omtrent hunnen juisten ouderdom op geene andere wijze dienen te verzekeren, dan door een extract uit het geboorteregister, hetwelk voor ieder kosteloos te verkrijgen is, of door een ander daarvoor subintrerend wettig stuk; welk een en ander alleen als een wettig bewijs voor den ouderdom kan worden aangenomen.

Burgemeester en Wethouders willen verder een' ieder der belanghebbenden ten ernstigste hebben gewaarschuwd, zich, om welke redenen het ook zijn mogt, aan de inschrijving en aan zijne verdere verpligtingen ten aanzien van de Nationale Militie niet te onttrekken, als hebbende de Wet van den 8sten Januarij 1817 daaromtrent, in artt. 53, 167 en 168, en de Wet van den 27sten April 1820, in artt. 8, 10, 11 en 41, met de gestrengste straffen bedreigd, bestaande in eene geldboete of designatie tot de dienst zonder loting, terwijl zelfs, naar gelang der omstandigheden, met zoodanige weerspannelingen zal moeten gehandeld worden, als ten aanzien van deserteurs is voorgeschreven.

Roepen voorts op diegenen, welke reeds bij de Nationale Militie dienen, en, in gevolge art. 21 der Wet van den 8sten Januarij 1817, no. 1, vermeenen mogten reclames te kunnen inbrengen, om die reclames vóór den 5den Januarij eerstkomende, op de wijze in dat artikel bepaald, ter kennis van Burgemeester en Wethouders te brengen; zullende zij daartoe ter Secretarij dezer Gemeente nadere inlichtingen kunnen bekomen, en luidende het gemelde art. 21 der Wet als volgt:

»Almede zullen zich jaarlijks, vóór den vijfden Januarij, »aan het Plaatselijke Bestuur in geschrifte moeten adresseren »de bij de Nationale Militie voor zich zelven dienende manschappen, die, in den loop van het laatst voorleden jaar, »hetzij door overlijden van eenen Vader, of wel eener Moeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende »regterlijke seperatie of echtscheiding der Ouderen, of eindelijk door overlijden van eenen Broeder of Broeders, regt »op vrijstelling overeenkomstig de bepaling bij art. 91 gemaakt, hebben verkregen, en hun ontslag dienvolgens »zullen verlangen. Bij deze verzoekschriften zullen moeten »worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften, bij het aangehaalde art. 91 gestatueerd. Tot het doen der voorschrevene jaarlijksche »aanvragen om ontslag zijn, evenzeer als de manschappen »zelve, ook derzelver Ouderen, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd." *Wordende de belanghebbenden bijzonder opmerkzaam gemaakt op de bepalingen van gemeld artikel, met waarschuwing tevens, dat ten aanzien der zoodanigen, die verzuimen mogten hun op grond van meergemeld artikel verkregen regt op ontslag vóór den 5den Januarij in te brengen, geene toegevendheid gebruikt zal worden, en de verzoeken, die later ten hunnen behoeve ter bekoming van verlof of ontheffing van de werkelijke dienst mogten worden ingediend, moeten worden van de hand gewezen.*

En brengen eindelijk ter kennis van diegenen, welke, tot vermindering van dit Contingent dezer Gemeente, als *Vrijwilligers* bij de Nationale Militie zouden willen dienen, dat zij zich tot dat einde kunnen aangeven ter Secretarij dezer Gemeente, alwaar het daartoe bestemde Register ter inschrijving, gedurende de maand Januarij aanstaande, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, des morgens van 10 tot 12 uur, open zal liggen; zullende aan hen eene Premie van *dertig gulden* worden uitgereikt, wanneer zij door den Militieraad voor de dienst worden goedgekeurd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 16den Dec. 1856.
De Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KOHIER DER WEGEN EN VOETPADEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat het **KOHIER** van de **Onderhoudspligtigen** der **Wegen** en **Voetpaden** in die Gemeente door den RAAD is vastgesteld op den 23sten dezer maand, en dat dit KOHIER op de SECRETARIJ voor een ieder ter inzage zal liggen van en met MAANDAG den 29sten December 1856 tot en met Woensdag den 14den Januarij 1857.

GRONINGEN, 24 December 1856.
Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Ter **herkenning** gedeponeerd: een **GOUDEN OORRING**, waarin drie bommetjes, gevonden den 20sten December j.l. in de Zwanenstraat.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De jongst ontvangen tijdingen uit New-York, van den 10den dezer, gewagen van groote gisting onder de slaven en zelfs van toebereidselen voor een algemeenen opstand in den staat van Tennessee. Te Columbia had men 24 geweren en twee tonnen buskruid in het bezit eener bende negers gevonden. De blanken wapenden en organiseerden zich ter hunner eigene verdediging. De ontvlugtingen der slaven namen toe.

Een advokaat te New-York biedt in de *New-York Express* reeds den zuidelijke slavenhouders, die naar den staat New-York reizen en hunne slaven medenemen willen, zijne diensten aan, om hen te beschermen en hun tot de teruggeving behulpzaam te zijn, als hunne slaven mogten wegloopen. Hij beweert dat de constitutie elken burger der Vereenigde Staten alle die regten waarborgt, die hij in zijnen eigen staat geniet, en dat daarom de slavenhouder zonder gevaar met zijne tweebeenige have de vrije staten kan betreden. Als de verkiezing van *Buchanan* werkelijk de erkentenis bevat, dat de slavernij eene nationale instelling is, dan is de conclusie van bedoelden advokaat geheel consequent.

RUSLAND.

De werkzaamheden van den directen spoorweg tusschen Petersburg en Berlijn, tot welks bouw dezer dagen definitief besloten is, zullen onverwijld aangevangen worden. Te bejammeren is het echter dat het Russische gouvernement niet kan besluiten, om op Russisch grondgebied dezelfde spoorbreedte als in Pruissen te bezigen, waardoor de verpakking van de vrachtgoederen op de Russisch-Pruissische grenzen noodzakelijk wordt.

Als een blijk van den wensch van het Russische gouvernement om ook de ontginning van Ruslands delfstoffelijken rijkdom te bevorderen, wordt medegedeeld, dat bij een onlangs uitgevaardigd besluit des Keizers de arbeidslieden bij de mijnwerken van de krijgsdienst zijn vrijgesteld.

GRIEKENLAND.

Berigten uit Athene van den 17den dezer melden, dat lord *Palmerston* commissarissen naar Griekenland wilde zenden, belast met den staat der financiën te verifiëren. Rusland had zich daartegen verzet, bewerende dat dit in strijd was met de waardigheid van Griekenland. De beschermende mogendheden hebben besloten dat de gewone gezanten dienaangaande een gedetailleerd rapport zullen opmaken.

ITALIË.

De snoode aanval op het leven van den Koning van Napels ging van omstandigheden vergezeld, die voor het oogenblik bijna de partijschappen tot stilzwijgen hebben gebragt. De onverschrokkenheid waarmede de moordenaar zijn reeds lang overdacht plan poogde te volvoeren, de verschrikkelijke gevolgen die het gelukken van zijn plan voor de rust der hoofdstad zou hebben gehad, de groote zelfbeheersching van den Koning, dit alles heeft aan de gebeurtenis eene meer dan gewone belangstelling doen inboezemen.

Agesilao Milano was, blijkens de nu bekend gewordene bijzonderheden, steeds vol verbittering over dat wat hij als den ondergang van de vrijheid zijns vaderlands beschouwde. Van het oogenblik dat hij in hechtenis werd genomen tot aan zijnen dood toe schijnen hem zijn moed en zijne rust voor geen oogenblik te hebben verlaten. In zijne schriftelijke bekentenis, welke drie bladzijden besloegen, en met de grootste bedaardheid geschreven waren, heeft hij verklaard tot geene politieke partij te behooren.

Toen hij uit zijne gevangenis naar het geregtshof gevoerd werd, beval de officier aan de soldaten, die *Milano* begeleidden, om hem zoo digt mogelijk te omringen, waar op hij zeide: »Ik zal geene poging doen om te vlugten; ik had, als ik wilde, mij om het leven kunnen brengen, maar zoo'n lafaard ben ik niet." De president vroeg hem, gedurende het proces, sedert wanneer hij het plan tot zulk eene gruweldaad had gesmeed. »Sedert dat de Koning zijn eed gebroken heeft," antwoordde hij. — »Gij hebt eene groote misdaad begaan," zeide de president. — »Gij zegt het," antwoordde de gevangene, »maar als gij uwen bijbel had gelezen, dan zoudt gij weten, dat er geen blad op den grond valt, zonder den wil des Allerhoogsten. Ik had besloten den Koning te dooden, maar God alleen heeft het niet gewild. Ik zal dus in zijne plaats sterven. Gods wil geschiede! Hetgeen ik gedaan heb kan evenwel goede gevolgen hebben voor het land, en de Koning er door aangespoord worden, om beter te regeren."

Tot de geestelijken, die hem in zijne laatste oogenblikken bijstonden, zeide hij: »Eerwaarde vaders, het is roemrijk voor zijn land en voor de vrijheid te sterven", èn op de trappen van het schavot herhaalde hij meermalen die woorden. Hij antwoordde met dezelfde vaste stem op de laatste gebeden, welke het volk weenende met hem herhaalde. De soldaten van zijn bataljon waren hevig aangedaan en eenige der officieren konden hunne tranen niet weerhouden. Een soldaat van het bataljon werd gearresteerd, om zijne vriendschap jegens den beschuldigde. Verhoord wordende, vroeg hem de bevelvoerder, waarom hij zoo aan *Milano* gehecht was. Hij antwoordde: »Gij en de overige officieren hebben zoo dikwijls verklaard, dat *Milano* het voorbeeld van alle militairen was, dat ik daardoor zijn vriend ben geworden. In mijne plaats zoudt gij zulks ook geweest zijn."

Wanneer men dergelijke bijzonderheden verneemt en den moordenaar zoo tot op zijn stervensuur toe van de goddelijke Voorzienigheid hoort spreken, dan moet zijn gedrag aan allen nog raadselachtiger voorkomen, en zou men de door hem gepleegde gruweldaad niet anders dan aan waanzin of monomanie kunnen toeschrijven.

Dezer dagen hebben te Napels een aantal arrestatiën plaats gehad. De politie gelooft aan het bestaan van eene zamenzwering, die met den aanslag op het leven des Konings in verband staat. Een aantal Calabrezen zijn uit Napels verwijderd en eenige agenten van politie naar Calabrië gezonden, om daar nasporingen te doen. De politie is dag en nacht op hare hoede, want zij vreest voor eene beweging.

SPANJE.

De goede verstandhouding tusschen Spanje en Rome is genoegzaam geheel hersteld, daar de Koningin in alles naar den wensch van den Paus heeft gehandeld.

In de hoofdstad is eene revolutionaire club ontdekt. Eenige personen zijn dien ten gevolge gearresteerd en vele oproerige proclamatiën in beslag genomen.

De kwestie der levensmiddelen heeft in de laatste dagen gelukkig een minder dreigend aanzien verkregen door den aanvoer van talrijke ladingen graan, daar de eigenaars van groote hoeveelheden hunne tot dusverre opeengehoopte voorraden in de magazijnen, thans aan de markt beginnen te brengen.

DUITSCHLAND.

Te Keulen zal een gedenkteeken opgerigt worden ter eere van Koning *Frederik Willem III*, als bevrijder van de Rijnprovinciën van vreemde heerschappij en als grondlegger van den bloei dier provinciën tot de tegenwoordige hoogte. De Koning is met dit plan zeer ingenomen en heeft zijn' wensch te kennen gegeven, dat het gedenkteeken, dat op grootsche wijze ontworpen is, te Keulen zal worden opgerigt.

ZWITSERLAND.

Sedert de kwestie omtrent het vroegere vorstendom Neufchâtel in den laatsten tijd bij den dag ingewikkelder is geworden, wordt ook met steeds klimmende belangstelling het oog gevestigd op Zwitserland, op dat land »waar — gelijk een blad zich uitdrukt — d' Alpenrozen zoo liefelijk bloeijen; op het land, dat als een ander El Dorado, zoo trotsch, zoo verheven moet zijn, omdat het ons op zijne hemelhooge bergen digter brengt tot dáár, waar we ons des Eeuwigen troon zoo gaarne voorstellen. En dat Zwitserland, — zoolang reeds strijdende voor vrijheid en daarbij toonbeelden opleverende van vaderlandsliefde, die krachtig en met nadruk spreken van wat een volk vermag, 't welk den grond zijner geboorte als 't edelst en dierbaarst op aarde beschouwt — staat nu tegenover Pruissen: een land, welks bewoners roemrijk zijn in den strijd en met niet minder deugd in 't hart, dan moed in hunne banier."

Het staat daar reeds in volle wapenrusting om aan een inval van Pruissische soldaten het hoofd te kunnen bieden. De bondsraad (zijnde het uitvoerend bewind 't welk uit zeven personen bestaat) wilde van geene inschikkelijkheid weten, welk een aandrang daartoe ook van de buitenlandsche mogendheden en vooral van *Napoleon III* is aangewend.

Nog ééne magt is er in Zwitserland van wie het nu zal afhangen of het reeds half getrokken zwaard in de scheede zal terugkeeren, dan wel of weder stroomen bloeds den bodem van Zwitserland zullen drenken. De bondsvergadering (zijnde de vertegenwoordigers der Zwitsersche natie) is door den bondsraad bijeengeroepen tegen den 27sten dezer maand (*) om over de brandende kwestie omtrent Neufchâtel te beraadslagen.

Zal deze den dreigenden storm afweren? Zal zij een blooten vorm (de voorloopige vrijlating der roijalistische gevangenen is toch niets anders) vasthouden en daarvoor goed en bloed willen opofferen? Wij kunnen dit nog altijd niet gelooven. Wij kunnen het te meer niet bij de ernstige houding die door de buitenlandsche mogendheden tegenover Zwitserland wordt

(*) Volgens het telegrafisch berigt in ons vorig nommer tegen den 27sten Februarij.

aangenomen, ook zelfs door Engeland, dat anders steeds er op uit is den zwakke tegen den sterkere in bescherming te nemen.

Eene nieuwe poging om de zaak tot eene minnelijke schikking te brengen, is volgens eene telegrafische depêche uit Berlijn aan de *Nord*, door de gezanten der Vereenigde Staten gedaan. Op het initiatief van deze heeft de Engelsche gezant te Berlijn de vertegenwoordigers der mogendheden, die in de aangelegenheid van Neufchâtel nog niet waren tusschen beiden gekomen, uitgenoodigd, om den Zwitserschen bondsraad uit te noodigen de royalistische gevangenen in vrijheid te stellen. Het doel van deze interventie schijnt te zijn, om eene zoodanige wending in de zaak te brengen, dat Pruissen eene belangrijke concessie zal kunnen doen, nadat de bondsraad een bewijs zal hebben gegeven van zijne opregte begeerte tot verzoening en vrede.

Voor Pruissen schoot er intusschen, na de stellige weigering van den Zwitserschen bondsraad, om aan de gedane vordering tot voorloopige vrijlating der gevangenen te voldoen, niets anders over, dan eenen weg te verlaten die niet tot het gewenschte doel leidde. Het heeft de diplomatieke betrekkingen met Zwitserland afgebroken en bereidt zich tot het nemen van militaire maatregelen voor. Het is stellig voornemens de zaak met kracht tot het einde toe door te zetten, zoo niet de bovenbedoelde pogingen tot minnelijke schikking van wege de buitenlandsche mogendheden nog eene gewenschte uitkomst hebben.

De *N. Preuss. Ztg.* geeft in een zeer hevig artikel te verstaan, dat Pruissen, eens het zwaard getrokken hebbende, zich niet zal laten afschepen met de voldoening waarmede deze mogendheid vroeger zou tevreden geweest zijn.

Naar men verneemt, heeft de Pruissische regering officiëel aanzoek gedaan bij de regeringen van Wurtemberg en Baden, om vergunning tot het doortrekken, over het grondgebied dier twee staten, van 120,000 man, naar de Zwitsersche grenzen bestemd. In verband daarmede wordt verhaald, dat ook een Fransch observatieleger Neufchâtel zal naderen.

Ook in Zwitserland worden allerwegen toebereidselen gemaakt ter verdediging des lands tegen eenen mogelijken aanval van de zijde van Pruissen. Er heerscht onder de bevolking eene kalme, maar tevens vast beradene en moedige stemming. Een groot aantal oudgediende officieren hebben ter verdediging van het vaderland, hunne dienst aan den bondsraad aangeboden, welke door dezen gereedelijk werd aangenomen.

GROOT-BRITTANJE.

Op verschillende plaatsen, zoo te Londen als te Newcastle en elders, vindt men plakkaten aangeplakt, waarin elk Engelsch soldaat voor deelneming aan den »rooftogt tegen Perzië" gewaarschuwd wordt.

— Daar het Kersfeest ditmaal op een Donderdag invalt en ook de volgende dag in Engeland als een feestdag beschouwd wordt, hebben vele groote firma's der City besloten hunne kantoren tot den daarop volgenden Maandag gesloten te houden.

— Uit Portsmouth wordt gemeld, dat reeds uitspraak gedaan is in de zaak van het binnensmokkelen van tabak aldaar, door eene Nederlandsche loodsboot, waarvan wij onlangs gesproken hebben. De gewezen havenbeambte, de schipper en de loods, zijn elk tot eene boete van 100 p. st. veroordeeld.

— De bekende sinoloog en zendeling dr. *Medhurst*, die ook als ambtenaar der Britsche regering in China eene uitmuntende rol vervuld heeft, is thans voornemens naar Engeland terug te keeren, om daar den avond zijns levens door te brengen. Hij heeft veertig jaren in China doorgebragt, en van zijne veelomvattende en moeijelijke werkzaamheden in dienst der zending kan men zich een begrip vormen, wanneer men bedenkt, dat hij, behalve een dozijn andere geschriften, tweemaal den geheelen bijbel in het Chineesch heeft vertaald. Buitendien was hij een vlijtig medewerker aan de te Shanghai verschijnende *North China Herald*, en bewees der Britsche regering als tolk en consul de gewigtigste diensten. In Malacca, Penany, op de eilanden van den Archipel langs de Chinesche kusten en eindelijk in Shanghai heeft hij onafgebroken aan Maleijers en Chinezen het Evangelie verkondigd.

FRANKRIJK.

Velen meenen dat de hoop, dat het nieuwe congres nog voor het einde dezer maand zal bijeenkomen, nog niet geheel verdwenen is, en dat de vertraging der bijeenkomst alleen is toe te schrijven aan het nog niet ontvangen der instructiën door den Turkschen gezant te Parijs en geenszins aan verschil van gevoelen tusschen de contracterende mogendheden. Het is vooral de *Constitutionnel*, welke zich in dien zin uitlaat. Dit blad voegt er nog bij, dat de mogendheden zich het uitstel hebben ten nutte gemaakt om eenige der bestaande punten van geschil tot klaarheid te brengen. Daardoor is het werk der diplomatie zeer vereenvoudigd, zoodat men zich vleijen mag met eenen spoedigen afloop der werkzaamheden.

In weerwil van deze verzekeringen blijven anderen nog twijfelen aan eene bijeenkomst der conferentie voor den afloop des jaars. Zij merken op dat het niet de eerste maal zou zijn, dat de *Constitutionnel*, ondanks zijn half officiëel karakter, later door den *Moniteur* werd gelogenstraft. Wat de herinnering van den *Constitutionnel* aangaat, dat de gevolmagtigden niet zullen vergaderen, dan na de volkomen overeenstemming der verschillende regeringen, en dat dien ten gevolge de conferentie eigenlijk niet anders te doen zal hebben, dan die overeenstemming te bekrachtigen — men mag het er voor houden, dat die goede verstandhouding nog niet zoo stellig is, als de *Constitutionnel* wil doen gelooven.

Maar, wat in de mededeeling van dit blad het opmerkelijkst is, het zegt dat na de aanstaande zitting de conferentiën weder op nieuw vergaderen zullen, en wel op een tijdstip dat alles behalve naauwkeurig wordt opgegeven, namelijk dan als de commissie tot reorganisatie der Donauvorstendommen hare werkzaamheden geëindigd zal hebben.

Het artikel van den *Constitutionnel* zou dus op deze wijze te verklaren kunnen zijn: bijeenkomst der gevolmagtigden in de maand December voor den vorm, en verschuiving van alle moeijelijkheden, die nog niet opgelost zijn, tot eene latere conferentie. Dit staat bijna met een geheel uitstel gelijk, te meer daar het juist de kwestie der Donauvorstendommen is, die de mogendheden verdeeld houdt; en als het berigt van den *Constitutionnel* nu waarheid bevat, mag men het er voor houden, dat de Fransche regering zijdelings aan het verlangen van Oostenrijk toegeeft, om geen definitieve bijeenkomst te houden, vóór de mogendheden het eens zijn over het vraagstuk der Donauvorstendommen.

— De *Moniteur* behelst een rapport van den heer *Fould*, minister van staat en minister van het keizerlijk huis, aan den Keizer betrekkelijk de begrooting der civiele lijst voor 1857. Zij sluit zonder voor- of nadeelig saldo, wanneer ten minsten het bedrag niet, even als in 1856, door onvoorziene uitgaven wordt vermeerderd. In het verslag wordt de Keizer opmerkzaam gemaakt op de noodzakelijkheid om zijne vrijgevigheid eenigzins te beperken, daar de geschenken, pensioenen en gratificatiën in het jaar 1856 eene som van 6,300,000 francs hebben bedragen.

— Zondag heeft prins *Frederik Wilhelm*, vermoedelijk troonopvolger in Pruissen, Parijs weder verlaten, waar hij op zulk eene hartelijke wijze is ontvangen, dat men daarin meer dan eene gewone hoffelijkheid, eene toenadering tusschen de politiek van Frankrijk en Pruissen wil zien.

— De Belgische dagbladen deelen een zeer belangrijken open brief mede, waarin de heer *Emile de Girardin* de redenen uiteenzet, welke hem hebben genoopt om het bestuur van het Parijsche dagblad *la Presse* neder te leggen en dat dagblad aan den heer *Milhaud* in eigendom af te staan. De voornaamste aanleiding tot dien afstand is, dat hij geen nut meer kan stichten thans, nu de openbare drukpers in Frankrijk *een be roep* is geworden en heeft opgehouden *eene magt* te zijn.

De heer *de Girardin* treedt in eene geschiedkundige beschouwing van de drukpers gedurende de laatste jaren en laat zich bij die gelegenheid zeer gunstig uit over de wet van den 16den Julij 1850, waarbij de verpligte onderteekening der dagbladvertoogen is voorgeschreven.

Voorts deelt hij eenige meer algemeene beschouwingen mede en zet uiteen, dat in landen waar de pers vrij is, zij eene magt uitmaakt, die aanleiding kan geven tot het verplaatsen van de meerderheid, en alzoo tot het wijzigen van de rigting der regering. Maar in Frankrijk, waar de ministers niet langer verantwoordelijk zijn en het hoofd van den staat erfelijk is, in plaats van verkiesbaar te zijn, is het wezen der dagbladpers geheel veranderd. — Van Maart 1852 tot Augustus 1854 heeft de heer *de Girardin*, volgens zijne verklaring, ongehoorde pogingen aangewend om, als redacteur en bestuurder van *la Presse*, nut te stichten, doch nadat hij had bespeurd, dat hij volstrekt geen nut stichtte en niets anders deed dan »den molensteen draaijen, zonder iets te malen", heeft hij de gelegenheid waargenomen om zich van het dagblad te ontdoen, ten einde zijnen tijd beter te gebruiken.

De heer *de Girardin* verklaart ten slotte, dat hij wel *la Presse* heeft verkocht, maar geenszins zijne pen, en hij deze laatste zal gebruiken, zoodra hij zijne onafhankelijke stem weder zal kunnen doen hooren.

BELGIE.

De minister van oorlog is gemagtigd, in de rijks-kanongieterij voor rekening der Nederlandsche regering 21 houwitsers en 42 kanonnen te laten gieten.

— L.l. Zaturdag heeft te Antwerpen de eerste vergadering plaats gehad der *association pour la réforme douanière*. Nadat de voorzitter het doel der vergadering in korte bewoordingen had kenbaar gemaakt, voerden onderscheidene sprekers het woord, waarbij vooral opmerkelijk was de verklaring van drie der voornaamste industriëlen van België, dat de beschermende regten die op hunne fabrikaten rusten, de ontwikkeling hunner industriën in den weg stonden.

De talrijke vergadering ging uiteen, nadat met *algemeene stemmen* door het opsteken der hand de volgende resolutiën waren aangenomen:

1) De vergadering verklaart dat de formaliteiten van het douanestelsel oponthoud en kosten veroorzaken, en daardoor den handel nadeelig is.

2) De vergadering wenscht dat de beschermende en differentiële regten in het belang van den handel en de nijverheid trapswijze vervangen worden door een matig, vast, zuiver fiscaal regt.

3) De vergadering verlangt voor altijd den geheelen vrijen invoer van ijzer, steenkolen, voedingsmiddelen en grondstoffen.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 22sten December.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet betreffende de inwisseling der verjaarde muntbiljetten van 1845 en 1849.

De heer *Cost Jordens* geeft zijn leedwezen te kennen, dat hij niet voor het ontwerp kan stemmen, omdat hij eene vernieuwde verlenging van den verjaringstermijn der muntbiljetten van 1845 hoogst onraadzaam acht. Wordt dit aangenomen, dan zal men later ook zedelijk verpligt zijn om eene tweede verlenging toe te staan voor de muntbiljetten van 1849.

De *Minister van Financiën* zegt, dat de Regering tot het indienen van dit ontwerp is geleid door de verzoeken van personen die de slagtoffers waren van dwaling, en omdat de schatkist in het bezit is van gelden die aan anderen toebehooren. — Volgens den minister, zal niet tot eene tweede verlenging van den verjaringstermijn voor de muntbiljetten van 1849 worden overgegaan, en is de Regering voornemens pogingen aan te wenden tot meerdere publiciteit ter voorkoming van schade.

Het ontwerp wordt aangenomen met 32 tegen 3 stemmen. (*Tegen*, de heeren: *van Wessem*, *Hartevelt* en *Cost Jordens*.)

Hierop worden de beraadslagingen geopend over het ontwerp tot vermindering van het zegelregt op de certificaten nationale werkelijke schuld en de bewijzen van aandeel in vreemde geldleeningen.

De heer *van Meeussen* zegt, dat, zoo er voor het vervolg eenige bepalingen kunnen worden gemaakt, dat de renten voor verloren of niet opgekomen certificaten ten voordeele komen van den staat en niet van de administratiekantoren, hij dan voor de wet zal stemmen, doch anders zal verpligt zijn er tegen te stemmen.

De heer *van Rijckevorsel* deelt ook den wensch dat van rijkswege certificaten van de staatsschuld zullen worden uitgegeven. Het groote nut dat spr. hecht aan art. 2 der wet over deelneming in vreemde geldleeningen, zal hem doen besluiten het ontwerp aan te nemen.

De heer *Cremers* deelt zijne denkbeelden mede over de wenschelijkheid, om in sommige gevallen het sluiten van leeningen ten behoeve van vreemde mogendheden, hier te lande te verbieden.

Nadat ook de *minister van financiën* nog het woord heeft gevoerd, wordt het wets-ontwerp met 33 tegen 2 stemmen *aangenomen*.

(*Tegen:* de heeren *v. Eysinga* en *v. Meeuwen*.)

Vervolgens worden zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen* de ontwerpen van wet: tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg in de gemeente Smilde, tot aan de grensscheiding van Friesland; — tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg, leidende van den grooten weg van de Lemmer naar Sneek tot aan het vaarwater de Ee, tegenover het dorp Woudsend; — en tot bekrachtiging van de provinciale belastingen.

De vergadering wordt daarna gescheiden.

'sGRAVENHAGE, 24 December.

Bij kon. besluit van den 21sten dezer is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen voor de gemeente Haarlemmermeer, de heer *F. W. J. H. Tengbergen*, surnumerair te Arnhem.

— Wij vernemen met leedwezen, dat H. M. de Koningin sedert eenige dagen aan rheumatische koortsen lijdende is, welke, ofschoon geen gevaarlijk karakter hebbende, H. M. echter noodzaken het bed te houden.

— Z. M. heeft beslist, dat met de maand Mei aanstaande alleen de navolgende garnizoens-veranderingen zullen plaats hebben, namelijk: het 1ste reg. inf. naar Nijmegen, Arnhem en Grave, en het 8ste reg. inf. naar Middelburg, Vlissingen en ter Neuzen; zullende wijders de comp. rijdende artillerie, thans te 's Gravenhage aanwezig, naar Leiden terugkeeren en door de 3de comp. van het reg. veld-artillerie uit Utrecht worden vervangen.

— Ten vervolge van hetgeen in ons vorig nommer werd medegedeeld wordt nu geschreven dat de heer *Simons*, ter beproeving zijner volkomene herstelling, heden de residentie verlaat, om zich eenigen tijd bij zijnen broeder te Doetinchem op te houden. Vooraf echter begeeft hij zich naar het vorstelijk lustslot *het Loo*, om aldaar, op uitdrukkelijke begeerte van door de hem vereerende belangstelling des Konings, eenige dagen te vertoeven.

— Men rekent, dat de Eerste Kamer Maandag den 29sten December de beraadslaging over de begrootingswetten zal kunnen openen.

— Van verschillende zijden — zegt de *Utr. Ct.* — verheffen zich luide stemmen tegen het petitionnement aan den Koning, dat door enkelen is op touw gezet, maar waartoe velen onnadenkend schijnen te worden medegesleept. Zij, die zich aan 't hoofd stellen, weten zeer goed, dat zij doen, wat tegen de wet, tegen de staatsinstellingen, tegen het belang des lands is. Als echte partijmannen zien zij slechts naar het doel, dat zij najagen, en bezigen daartoe alle middelen, daardoor op het voetspoor tredende van hen, die zij zeggen zoozeer te moeten bestrijden, maar wier leerstellingen zij toch in praktijk brengen. Wij betreuren dat rampspoedig afdwalen van den goeden weg. En ofschoon wij vreezen, dat eene opgewonden menigte niet door de billijkste vertoogen is te overtuigen, meenen wij toch als eerlijk orgaan voort te moeten gaan luide onze stem te verheffen tegen de jammerlijke afdooling, waartoe men zoovelen ook hier ter stede schijnt te hebben verleid.

— In den Antwerpschen *Précurseur* vindt men het volgende berigt: Wij vernemen, dat de Koning der Nederlanden aan den kolonel *Le Bron de Vexela* eene prachtige eeresabel heeft geschonken met het opschrift: Koninkrijk eereblijk voor betoonde dapperheid. Dit bewijs van achting is aan den kolonel geschonken wegens zijn dapper gedrag in den veldtogt tegen Bali, waarbij het 7de bataljon, door hem gekommandeerd, zich zoodanig heeft onderscheiden, dat de Koning het vaandel heeft versierd met het kommandeurskruis van de Militaire Willemsorde.

— Uit eene correspondentie uit *Paramaribo*, van den 20sten November, aan de *N. Rott. Ct.*, nemen wij het volgende over:

In den zedelijken en politieken toestand der kolonie hebben zich twee merkwaardige omstandigheden voorgedaan. De eene is de gunstige uitwerking die eene proefneming tot verwisseling der straf van zweepslagen, met die van dwangarbeid aan publieke werken, op de *stads slaven* heeft te weeg gebragt, ten gevolge waarvan eene gouvernementsresolutie van den 10den dezer maand is uitgelokt, die bij alle weldenkenden een' aangenamen indruk heeft te weeg gebragt. In eene der zinsneden der resolutie drukt de gouverneur zich volgenderwijze uit: »Zoo eenerzijds de meesters toejuiching verdienen, om de toepassing van de straf van slagen te doen afnemen, is het aan de andere zijde ook gebleken, dat de straf van gevangenis met dwangarbeid, op de slaven — *hoe bevreemdend het ook moge schijnen*, — indrukwekkender is, dan die van slagen." — De voordeelen, uit het oogpunt van zedelijkheid, hierdoor verkregen, kunnen dan belangrijk genoemd worden, en het is buiten twijfel, dat een voortgang op dien weg, tot meerdere gunstige resultaten zal leiden, en het magtwoord dat de slaven niet voor verbetering vatbaar zijn en zonder de zweep niet kunnen geregeerd worden, plaats maken voor de overtuiging dat menschelijke behandeling, menschelijke bestraffing en doelmatige opleiding het vermogen in zich bevatten, om den neger uit zijn verdierlijkten toestand op te heffen.

De andere omstandigheid die wij bedoelen, is de waarschuwende stem, welke zich uit den boezem van *plantaadje-slaven* omtrent de emancipatie heeft doen hooren, en tot ernstig nadenken wenkt. In verschillende buitendistricten hebben de slavenmagten van onderscheidene effecten, dezer dagen explicatie gevraagd van het laatste koninklijk besluit, hetwelk volgens hetgeen zij daarvan onderhands hebben vernomen, in zich zou bevatten eene bepaling, dat *ééne maand* na hare afkondiging, de emancipatie moet geproclameerd worden en waarop zij te vergeefs hebben gewacht. Zij waren in het denkbeeld dat de directeurs hun den vrijbrief onthielden. Alle verzekeringen der directeurs leden schipbreuk op hun wantrouwen, en er schoot niet anders over, dan eenige der slaven met de Bastiaans aan het hoofd, naar de stad te zenden. De procureur-generaal behandelde de zaak zeer menschkundig, en liet hun, door een gezworen tolk, de op de zaak betrekkelijke artikelen van het koninklijk besluit, in het Neger-Engelsch voorlezen. Aldus onderrigt, vertrokken de slaven rustig naar hunne plantaadjen terug.

Uit deze gebeurtenis bemerkt men: 1) Het nadeelig gevolg van geheimhouding der reglementen omtrent de behandeling der slaven, in tegenstelling van den gunstigen invloed van openbaarheid bij het hoofd der politie; 2) Het bewijs, dat de geest van vrijheid bij de negers op plantaadjes zoozeer is doorgedrongen, dat de wensch om de banden der slavernij te slaken, zich door daden naar buiten vertoont, en men dus niet te lang mag dralen om daaraan gevolg te geven, zonder zich te wagen aan eene onverhoedsche afdwinging, die noodlottig voor de geheele kolonie zoude kunnen worden.

ASSEN, 24 December.

Men verneemt dat de post van inspecteur der jagt en visscherij in Drenthe, die door het eervol ontslag van den heer mr. *W. Alingh* vacant is, niet, althans vooreerst niet weder bezet zal worden.

— In de gisteren gehoudene zitting van den gemeenteraad is door de vroeger daartoe benoemde commissie rapport uitgebragt over de vraag, of niet het subsidie van wege deze gemeente voor de Noord-Willemsvaart toegezegd is voor de rigting bij *Haak*? Dat uitgebreide rapport hield ten slotte in: »dat het ontwijfelbaar zeker en aan geen tegenspraak onderworpen is, dat het subsidie is gegeven voor de lijn bij *Haak*." Wordt besloten dit rapport ter visie te leggen, nadat de heeren *Bertling* en *Homan* er nog op hadden gewezen, dat het van belang is dat alle ingezetenen, die vóór de rigting zijn bij 't huis van den heer *G. L. W. Vos*, zich ten spoedigste aan den raad daaromtrent verklaren, opdat deze wete, hoe vele voorstanders er voor die rigting zijn.

— Den 20sten dezer hebben aan de gemeenteschool voor wis- en zeevaartkunde alhier examen afgelegd *M. D. Braspot*, geboortig van Meppel, en *K. J. Karsten* van Assen; en is hun eene acte als tweede stuurman ter koopvaardij verleend.

GRONINGEN, 25 December.

Naar wij vernemen, is deze stad door aankoop eigenares geworden van het huis van de erven W. C. van Mesdag, oostzijde in de Oude Boteringestraat alhier, met het voornemen om in dat gebouw de akademie *Minerva* over te brengen.

— Naar wij met genoegen vernemen heeft het parochiaal armbestuur der R. K. gemeente alhier, duizend ponden vleesch, alsmede 10 Ned. mud groene erwten aangekocht, met het doel om die aan zijne behoeftigen, ter gelegenheid van het Kersfeest, uit te reiken. De daarvoor benoodigde gelden zijn door eene afzonderlijke collecte te zamen gebragt.

— Aan het bureau van politie heeft zich aangemeld zekere Jan Mellis de Jong van Noordhorn, te kennen gevende dat hij onder Haren een ijzeren pot had ontvreemd uit een' boerenhuis. Uit het onderzoek gebleken zijnde, dat dit voorgeven waarheid behelsde en de ijzeren pot reeds verkocht was, is tegen hem regtsingang met bevel van gevangenneming verleend.

Ook is bevel van gevangenneming verleend tegen T. J., wegens vermoedelijken diefstal met nachtelijke inbraak in eene houten loods, staande aan den Ebbingewal alhier, zijnde het ontvreemde, bestaande in eene partij hennep, gedeeltelijk door de politie gevonden in eene woning aan het Boterdiep, en gedeeltelijk aangehouden terwijl dezelve te koop werd aangeboden.

Verder is door de politie aangehouden G. E., vrouw van H. S., ter zake zij eene bij avond op de openbare straat geplaatste schuifslede heeft weggenomen en verkocht, en van een huisheem een' wateremmer heeft ontvreemd en verkocht.

Ook is wederom een brandbrief ontvangen bij den slagter Schaap in de Oude Ebbingestraat, van eenen kolonist van Veenhuizen.

Ongedachte uitkomst uit financiëlen nood!

De ongunstige toestand van de maatschappij van weldadigheid kan nog in eenen voor het land zeer winstgevenden staat van zaken worden veranderd. Aan een onbekenden schrijver in de *Amersf. Ct.* komt de eer der gelukkige vinding toe. In dat blad wordt beweerd, dat door eene droogmaking van het Y en de Zuiderzee voor rijks rekening, niet alleen »de opcenten ter equivalering van den afgeschaften rijks-accijns en door die afschaffing ontstanen nood aller gemeentekassen konden gelenigd worden, maar langs dien weg ook 's lands Regering eene solutie voor het nijpend problema in zake de maatschappij van weldadigheid zou kunnen vinden"!

Maar hoe voordeelig nu ook de droogmaking van de Zuiderzee, blijkens de aangehaalde woorden, reeds is, de schrijver vreest toch dat zijne lezers die voordeelen nog te gering zullen schatten. Hij laat er daarom ten overvloede nog deze vraag op volgen: »En waarom ook zou eene Zuiderzee- en Y-kolonie met een verstandig gewijzigd cultuurstelsel, niet even mild vruchten kunnen opleveren, als thans onze overzeesche bezittingen?"

Dat zou men dan toch zoo oppervlakkig niet gedacht hebben, dat in de Zuiderzee eene bron van inkomsten voor 's rijks schatkist verborgen lag, even groot en onuitputtelijk als die onzer O.-I. koloniën, die jaarlijks millioenen schats afwerpen.

Nieuwe gemeente van 20,000 zielen!

Als een bewijs, hoeveel men op buitenlandsche berigten over ons vaderland staat kan maken, diene het volgende, dat ik vond in de *Agronomische Zeitung* van October 1855, S. 654.

De *Weser-Zeitung* maakt gewag van eene nieuwe grootsche onderneming, de ontginning van eene groote heide, het Ellersveld, tusschen *Koevorden* en *Assem* (!). Men heeft daar van de Drentsche hoofdvaart (*Hauptyacht* staat er) uit een kanaal, het *Oranjekanaal*, dwars door die heide gegraven, de aardsoorten vermengd, gemest enz., zoodat er in den tijd van drie jaren reeds eene kolonie van 20,000 zielen, *Schoonoord* genaamd, ontstaan is. De winst der eigenaars in den omtrek, die eene heidegeregtigheid hebben, moet ongehoord groot zijn. De ontgonnen vlakte is zoo groot als het Haarlemmermeer, enz.

v. H.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Dingsdagavond den 23sten December.

Aanwezig: de heeren Slot, Trip, Oudeman, Muller, van Ittersum, Roelfsema, Doornbosch, van Houten, de Sitter, Mesdag, Edelinck, van Swinderen, Meijer, Geertsema, Dommering, van Heijningen Bosch, de la Faille, Quintus en van Imhoff.

De volgende zaken worden behandeld:

1) *Beëediging van het nieuw benoemde lid, den heer* J. Swaagman, Jr. Deze legt in handen van den voorzitter de vereischte eeden af en neemt zitting, nadat de voorzitter hem welkom geheeten had en de hoop had uitgedrukt, dat de heer Swaagman de belangen der gemeente zal behartigen met denzelfden ijver, vroeger zoo duidelijk door hem betoond.

2) *Kohier der onderhoudspligtigen van de wegen en voetpaden in de gemeente.*

Dit kohier, waarvan het ontwerp door burg. en weth. vroeger voorloopig is vastgesteld, heeft gedurende eene maand voor het publiek ter inzage gelegen. Daar tegen zijn geene bewaar-

schriften ingekomen. — Besloten het kohier vast te stellen en het gedurende 14 dagen ter inzage voor een ieder op de Secretarij te doen nederleggen, waarvan openbare kennisgeving zal worden gedaan.

3) *Rekening van de ontvangsten en uitgaven van de diakonie der Ned. Herv. gemeente over* 1855. — Deze is rondgeweest bij de leden; de geleidende missive wordt aangenomen voor notificatie, onder dankbetuiging aan den archidiaken voor de welwillendheid, door de onverpligte toezending jegens den raad betoond.

De heer OUDEMAN bedankt nog, als wethouder belast met de armenzaken, persoonlijk den archidiaken voor die toezending, en hoopt dat dit voorbeeld door anderen moge worden gevolgd.

4) *Verzoek van de beurtschippers in het veer tusschen Nijmegen, Arnhem en Groningen, om verhooging van het vastgestelde tarief.* — Daar de gemeentebesturen van beide eerstgenoemde steden geweigerd hebben daartoe mede te werken wordt afwijzend op het verzoek beschikt.

5) *Adres van de voerlieden* A. VELDKAMP, W. KUIPERS, J. BEKS en J. MOLENBERG *klagende over belemmeringen in de uitoefening van hun bedrijf.* — Dit adres is van gelijken inhoud als dat 't welk in de vorige vergadering, als zijnde ongezegeld, was ter zijde gelegd. Het is nu op gezegeld papier geschreven en wordt nedergelegd ter visie, om later te worden behandeld, met de daarop inmiddels mede te deelen consideratiën van den heer burgemeester.

6) *Adres van den heer* C. v. d. HELM, *verzoekende aangesteld te worden tot stadspikeur, met eene vaste bezoldiging, of anders om verhooging van zijne toelage met althans f* 200. Adressant wijst op het nut van zijne sedert een 10tal jaren alhier bestaande manége, die volgens hem voorziet in eene behoefte. Hij beroept zich ten dezen op de over zijne manége gestelde raads-commissie; doet echter tevens, onder verwijzing naar wat elders geschiedt, uitkomen, dat hij niet kan bestaan, en dat meerdere tegemoetkoming van de zijde der gemeente noodzakelijk is, zal zijne manége in stand blijven. De toelage van *f* 300, hem tot nu toe verstrekt, geniet hij meer als huur, ter zake het exerceren van de schutterij en de kavallerie in zijn lokaal, waarvan bovendien nu meer gebruik wordt gemaakt dan vroeger. — Dit adres wordt verzonden naar de over de manége gestelde raads-commissie.

7) *Adres van den heer* C. F. HUNDT, *e. a., allen wonende in of bij de Brugstraat alhier, daarbij klagende over het gevaar van brand voor hunne eigendommen, ter zake van den stoomoliemolen en de chichorei-fabrijk van den heer* PIETERS *aldaar.* Adressanten verklaren, dat zij genoemden fabrikant niet willen belemmeren in zijne industrie, doch het groot gevaar, waaraan zij zich voortdurend zien blootgesteld, noopt hen, onder verdere opgave van redenen, om te verzoeken, dat den heer PIETERS moge worden gelast in 't vervolg alleen bij den dag te werken, of, zoo dat niet mogt kunnen, dat er dan des nachts steeds goede surveillance worde gehouden, 't zij door de politie, of door andere vertrouwde personen. — Ter visie, ter inzage der leden.

8) *Missive van den archidiaken der Ned. Herv. gemeente, verzoekende, mede namens de boekhouders van de diakeniën der andere gezindten, dat het maximum van onderstand voor* 1857 *even zoo moge worden vastgesteld, als het geweest is voor* 1856. — Op advies van den heer OUDEMAN, belast met de armenzaken, wordt conform het adres besloten.

9) *Missive van burg. en weth. van N. Pekela, houdende voorstel tot den aanleg van een kunstweg in die gemeente.* Hierin wordt te kennen gegeven, dat door den raad van N. Pekela is besloten, om ook door die gemeente een kunstweg te leggen, als de daartegen bestaande bezwaren konden worden uit den weg geruimd. Onder die bezwaren en moeijelijkheden, die zoodanigen aanleg belemmeren, behoort, dat het hoofddiep en de weg aldaar ten name van de stad Groningen staan, en dat wel het aansluitingspunt te Stadskanaal kan worden aangewezen, doch de eigenaar van den weg tusschen N. Pekela en Stadskanaal niet bekend is. In dezen stand van zaken wordt ter bereiking van het voorgestelde doel een tweeledig voorstel aan het bestuur van deze gemeente gedaan: te weten, dat òf de regten en verpligtingen aangaande den weg te N. Pekela aan deze worden overgedragen en tot het aanleggen van een kunstweg daarop, een subsidie aan haar worde verstrekt, òf dat de gemeente Groningen den hoofdweg te N. Pekela tot een kunstweg zal inrigten, met een subsidie van de N. Pekela, op de wijze als de aanleg geschiedt van den kunstweg langs het Stadskanaal. — Dit adres wordt gesteld in handen van de veencommissie.

De vergadering duurt voort met gesloten deuren.

Na heropening der deuren, wordt nog gelezen:

10) *Missive van ged. staten, daarbij een paar wijzigingen voorstellende in de door den raad vastgestelde begrooting der gemeente over* 1857. Deze wijzigingen hebben betrekking: *a.* op de rekening van de gasfabrijk. Volgens artt. 204 en 205 der gemeentewet, moeten *alle* uitgaven en ontvangsten der gemeente op de begrooting vermeld worden; die van de gasfabrijk komen er niet in hun geheel op voor, maar alleen eene som uitmakende het geraamd verschil tusschen die ontvangsten en uitgaven; *b.* op den post voor het onderhoud der kazerne-meubelen, die met *nihil* is uitgetrokken. Ged. staten stellen voor, om de begrooting met de sommen, wegens de gasfabrijk uit te geven en te ontvangen, aan te vullen, en den post voor het onderhoud der kazerne-meubelen voor *memorie* uit te trekken. Het maakt een punt van verschil uit, of de gemeente wel verpligt is tot dat onderhoud. Daarom hebben ged. staten zich tot den minister van binnenl. zaken gewend met de vraag, wat in dezen te doen. In afwachting van antwoord, is het wenschelijk, om den post op de begrooting voor *memorie* uit te trekken, te meer, daar er anders stagnatie in de dienst zou kunnen ontstaan.

Wordt besloten: *a.* om ged. staten te verzoeken, de begrooting voor dit jaar nog goed te keuren, zonder dat de rekening van de gasfabrijk er op vermeld is, even als zij in vorige jaar hebben gedaan, toen die rekening ook afzonderlijk van de begrooting is gebleven — aangezien anders verschillende posten op de begrooting, die met die rekening in eenig verband staan, zouden moeten worden veranderd en gewijzigd en er dan ligt verwarring uit kon ontstaan — zullende in den loop van het jaar dit punt in nadere overweging worden genomen; *b.* het verzoek toe te staan om voor het onderhoud der kazerne-meubelen een post op de begrooting te brengen *pro memoria*, onder opgave evenwel van de redenen, die den raad hebben geleid tot het besluit om onder desen post geene uitgaven op de begrooting te brengen.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering, na resumtie der korte notulen, gesloten.

LETTERNIEUWS.

Wij zijn verzocht onderstaande beoordeeling uit het *Zondagsblad* over te nemen:

> *Volksboek, Verzameling van raadgevingen en voorschriften uit den nieuweren tijd, ten dienste van stad en land.* Vrij naar het Hoogduitsch door G. J. JACOBSON, ABZ., geëxam. apoth. adsist. aan het chem. laboratorium te *Deventer.* Met een voorwoord van dr. L. MULDER, hoogleeraar te *Deventer.* Te *Deventer*, bij A. TER GUNNE, 1856.

Ofschoon het waar is dat vrije handel en aanwending van stoomkracht in plaats van handenarbeid, van onberekenbaar gezegende gevolgen voor het algemeen zijn, is het echter niet te ontkennen, dat het tijdperk van overgang, hetgeen wij thans beleven, zeer drukkend voor den arbeidsman en de mindere fortuinen zijn moet; daar werk en verdienste niet terstond in verhouding kunnen gebragt worden met den hierdoor veranderden maatschappelijken toestand. De hoogere prijzen van vele levensbehoeften, door den uitvoer naar Engeland veroorzaakt, zijn niet terstond door hoogere dagluren en tractementen vergoed; evenmin vindt de handswerkman, die door machines verdrongen is, terstond arbeid en verdienste. In zulk een tijdperk van crisis is het van het allerhoogste belang middelen te vinden, zoowel tot nieuwe bronnen van verdienste, als om zich vele der onontbeerlijkste levensbehoeften tot minderen prijs te verschaffen, of andere goedkoope, die hetzelfde doel bereiken, daarvoor in plaats te stellen. Eene aanwijzing hiertoe vinden wij in het bovengenoemde werk. Het bevat een schat van nieuwe of weinig bekende voorschriften, om tallooze voortbrengselen der natuur, die anders in 't geheel niet gebruikt worden, tot nut en voordeel aan te wenden, of door nieuwe middelen deze aanmerkelijk te verhoogen. »Hier worden dus behandeld, zegt de schrijver, de opmerkingen en uitkomsten van jarenlange studiën onzer beroemdste natuuronderzoekers, staatslieden en bovenal van alle *praktische* lieden; uitkomsten, die aan herhaald onderzoek onderworpen zijn geworden en zich sinds lang bevestigd hebben. Jarenlange arbeid moest voorafgaan, eer het den schrijver gelukte, de bouwstoffen voor dit boek zóó te kunnen zamenvoegen, als het thans wordt aangeboden, en geene kosten zijn gespaard, om zich de noodige hulpbronnen te verschaffen.

Men vindt hier dus een schat van zaken bijeengebragt, die alle van groot dagelijksch belang, zoowel voor den minderen man, als den meer gegoeden, zoowel voor stad als land, zijn; b. v., om iets te noemen, voorschriften van goedkoope gezonde en smakelijke soorten van brood; voor nieuwe voedingsmiddelen; voor verschillende vruchtwijnen, bier en azijn; voor het lang bewaren van ooft; voor verschillende verfstoffen; voor bloementeelt; voor het menigvuldig gebruik van wilde kastanjes; voor mest; voor vruchtboomen; voor spiritus uit beetwortels; voor wormenteelt, enz. enz. Het zijn echter geene recepten zoo als men in almanakken en dergelijke vindt; maar grootendeels aan de nieuwste ontdekkingen der wetenschap verschuldigd en wetenschappelijk onderzocht en proef houdend bevonden.

Wij juichen de uitgave van dit werk dus hoogelijk toe en houden ons overtuigd, dat het van uitgebreid nut en zegen kan zijn, waarom wij ook bij onze vermogenden en invloedrijken, de kennisneming en verspreiding zeer aanbevelen. Zij zullen hierdoor bij den minderen man meer nut doen, dan door een aalmoes van honderdvoudige waarde.

KERKNIEUWS.

HAARLEM, 23 December. De kerkeraad der Ned. Herv. gemeente heeft uit het vroeger vermelde twaalftal een zestal opgemaakt, bestaande uit de hh. H. P. BERLAGE, te Naarden; A. MOENS, te Edam; T. POORTMAN, te Zwolle; C. J. BRUTEL DE LA RIVIÈRE, te Meppel; B. TER HAAR ROMENY, te Gouda; E. CATS WOE, te Enkhuizen.

— Bij kon. besluit van den 17den zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten, bij de Herv. gemeenten te Briele, op M. D. DEELEMAN, predikant te Beest; te Spanbroek en Opmeer, op G. J. VAN DER HOEVE, kandidaat; te Schingen en Slappeterp, op J. G. BUSCH KEISER, kandidaat; te Sebaldeburen, op H. J. HUBER, kandidaat; en van de Doopsg. gemeente te Zuidzijpe, op S. J. ANDRIESSEN, proponent.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Wegens het Kersfeest is heden te Amsterdam geene effektenbeurs gehouden. — Ook zijn heden geene belangrijke nieuwstijdingen te melden.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 23 Dec., *Hoveling* Trieste, Shoreham; *Sikkema* Zeemeeuw, Dartmouth.
HELVOET 22 Dec., *de Boer* Epimachus, Belfast; *Boer* Niessina Beerta, Leith.
BROUWERSHAVEN 21 Dec., *Koenz* Eersteling, v. Rott. n. Liverp.
DUNDEE 10 Dec., *Pluim* Stad Almelo, Zwolle.
BREMERHAVEN 20 Dec., uit zee terug: *Nenneboog* Zeester.
HAMBURG 21 Dec., *Vell* Engelina, Hartlepool.
TRAVEMUNDE 21 Dec., *Harkema* Meiskina, Amst.; *Gort* Wubbina Venema, Antwerpen.
GOTHENBURG 16 Dec., *Gort* Vriendschap, Stettin.

Vertrokken.

AMSTERDAM 23 Dec., *Weitinga* Amstel, Curaçao.
HAVRE 16 Dec., *Fick* Johanna Jacoba, Cardiff.
ROYAN 16 Dec., *Drayer* Madura, Batavia.

Zeilklaar.

LIVERPOOL 18 Dec., *Collenteur* Vr. Maria, Triest; — 19 *Poel* Maria Catharina, Batavia.
NEWCASTLE 19 Dec., *Lever* Hendrika en *Nepperus* Elisabeth, Seville.

AMSTERDAM, 23 Dec. Kapit. *de Boer*, Henriëtta Maria, van Batavia in Texel binnen, heeft van den 15den tot den 18 Oct., op de hoogte van het Kaapsche Rif, zware stormen doorgestaan, waardoor het schip is lek gesprongen en meer andere schade bekomen heeft.

INVERNESS, 11 Dec. Het schip de Leeuw, kapit. *de Ridder*, van Memel naar Liverpool, bij Narin gestrand, is weder af en alhier binnengebragt.

Gepraaid den 5 Oct., op 29° 40′ Z.Br., 42° 40′ O.L., *Visser* Generaal Michielsen, v. Tjilatjap n. Rott. — Den 11 Nov., op 15° N.Br., 28° W.L., *van Beest Holle* J. C. Schotel, v. Rott. n. Rangoon. — Den 14 Dec., op de hoogte van Douvres, *Joon* Anna en Christina, v. Amst. n. Bat. — Den 20 Dec., op de hoogte van Wight, *Vogelsang* Bijenkorf, v. Rott. n. Batavia.

GRONINGEN, 24 Dec. Vertrokken het nieuwgebouwde schoonerbrikschip Grijpskerk, kapit. *D. J. Zomerdijk*, van Grijpskerk, met haver naar Gloucester.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

18 Dec. *Karsies*, Mercurius, v. Straalsund n. Perth, m. gerst.
19 —— *Seffens*, Aeolus, v. Grangem. n. Koppenh., m. steenkool.
Legger, Termonde, v. Riga n. Termonde, m. lijnzaad.
Pot, Gezina Mensinga, v. Stockh. n. Engeland, m. teer.
20 —— *Nagel*, Afiena Alberdina, v. Dantzig n. Guernsey, m. hout.
v. d. Laan, Jacoba Alida, v. Riga n. Schiedam, m. gerst.
De wind den 18 Dec. W.Z.W.; den 19den Z.W., W.; den 20sten W.N.W.; den 21sten W.N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 23 Dec., *Kuipers* Engelina Petron., Newc.
HELVOET 23 Dec., *Meijer* Courier, Nantes.
ZIERIKZEE 21 Dec., *Kamminga* Eendragt, Windau.
VENETIE 16 Dec., *Bakker* Anna Willem, Amst.
TARRANOVA 29 Nov., *van Leeuwen* Noordhorn, Shields.
LONDEN 20 Dec., *Vos* Crescendo, Riga; — 22 *Maas* Bulgerstein, Rott.; *Boon* Jantina, Stockholm; *de Groot* Jacoba Gesina, Landskrona; *Banting* Gesina, *Olthoff* Abeldina en *van Laten* Annechiena, Nijekiob.
Bij BRIGHTON 20 Dec.. *van der Hoef* Sophia Elisabeth, v. Amst. n. Suriname; *Meijer* Julius, v. Rott. n. Newyork.
Bij WIGHT 21 Dec., *Vis* Rotterdam, v. Rott. n. Bat.; *Huisman* Hendrika, v. Kirkaldy n. Cadix.
Bij GOUDSTAART 19 Dec., *Teensma* Cornelia en Geertruida, v. Amst. n. Triest.
CARDIFF 22 Dec., *Hjelmström* Koophandel, Amst.
LIVERPOOL 20 Dec., *Albers* Preciosa, Ibraïla; — 21 *Vaalman* Maria spesmea, Galatz.

Vertrokken.

AMSTERDAM 24 Dec., *de Lang* Johanna Christ., Surin.; *Helmers* Hendr Roelina, Napels; *Rynberg* Nachina Lammech.; Port a Port; *Sybrandi* Louise Roelofv., Hartlep.; *de Vries* Zorgvlied, avont.
CALDERA 13 Oct., *v. d. Kolff* Julia, Liverp.
LIVORNO 16 Dec., *Timmer* Catharina, Newc.
CARDIFF 19 Dec, *Bossinga* Berendina, Barcelona.
LEITH 20 Dec., *Ruiten* Verwachting, v. Harl. n. Newc.
DUNDEE 20 Dec., *Ploeg* Vertrouwen, Zwolle.

In lading.

LONDEN 20 Dec., *Molema* Paulus, Antw.
LIVERPOOL 20 Dec., *Kruyt* Schoonderloo, Bat.

Zeilklaar.

VENETIE 16 Dec., *Garrelts* Henrike Christ., Triëst.

281ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.
Trekking der Derde Klasse.

2de Lijst. No. 14243 *f* 2000; no. 2131 en 6875 beide *f* 1000; no. 3547, 8568 en 9974 ieder *f* 400; no. 4246, 8204, 10040 en 11526 ieder *f* 200; no. 67, 5647, 7526, 9172, 12058 en 18587 ieder *f* 100. — *3de Lijst.* No. 13646 *f* 1000; no. 3587 *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten December 1856 zijn te *Groningen* geboren 15 zoons en 11 dochters; gehuwd 7 paren; overleden 11 ouden en 2 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

AMSTERDAM, 24 Dec. Tarwe onveranderd; 128 ℔ nieuwe bonte Pools. *f* 435. — Rogge flaauw; 116 ℔ nieuwe inl. *f* 200. — Gerst, Boekweit en Haver zonder handel. — Koolzaad 1 p. vl. lager; op 9 vat op Sept. 77½ p. vl. — Raapolie op 6/w *f* 52,25; vlieg. *f* 51; op Mei *f* 48,50. — Lijnolie op 6/w. *f* 40,25; vlieg. *f* 39,25.

LONDEN, 22 Dec. De kleine hoeveelheid Engelsche Tarwe ter markt van heden, vond goeden aftrek tot de vorige prijzen, andere soorten waren gedrukt, hoewel over het algemeen niet lager aangeboden. Naar vreemde bestond eene beperkte vraag en de prijzen waren nagenoeg als de vorige week. Goede Gerst voor de mouterij bedong ten volle de vorige prijzen met gereeden aftrek; andere soorten, hoewel niet lager waren flaauw gestemd. In goede Haver is tot onveranderde prijzen veel omgegaan; de mindere soorten waren daarentegen weinig gezocht en werden tot onregelmatige prijzen verkocht.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 22 Dec. De aanvoeren van hoornvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren zeer gering. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 470 ossen, 276 kalveren en 1226 schapen. Over het algemeen was de stemming in de verschillende soorten van vee vast en de prijzen der vorige week werden gereedelijk bedongen.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 24 December.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63¼; Dito Dito 3 pCt. 75; Dito Dito 4 pCt. 94$\frac{1}{16}$. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 23$\frac{9}{16}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 37¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 44$\frac{11}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 103¼; Dito te Londen 4½ pCt. 92¾; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie 5 pCt. 95. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 73$\frac{1}{16}$; Dito Dito 2½ pCt. 38; Dito rente Amsterdam, 1854 5 pCt. 83¼; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 74¼. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt 19¾. Werkelijke Venuzuela 34¼.

De beurs was vast; Oostenrijksche fondsen willig.

KINDERGESCHRIFTEN
VAN
C. E. v. Koetsveld.

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 Staalgravuren.
II. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Nieuwe Testament, met Vignet in Staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, met 4 Staalgr.
IV. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Oude Testament, met Vignet in Staal.

Deze Werkjes zijn uit- en inwendig met zorg uitgevoerd en in stevige bandjes gebonden. De prijs van ieder is *f* **1,50.**

Bevoegde beoordeelaars in Tijdschriften, en niet het minst de kinderen zelve, gewagen met hoogen lof van deze Werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ontbieden zijn.

De Uitgever:
S. E. VAN NOOTEN.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is van de pers gekomen:

VROUWENLEVEN;
BEELDEN, GROEPEN EN TEEKENINGEN,
OTTILIE WILDERMUTH
NAGESCHETST
DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.

Met Vignet. **Prijs *f* 2,50**; gebonden in blaauw Linnen band met vergulde Stempels ***f* 2,90.**

»Reeds lang, zegt de schrijfster in haar voorberigt, voordat ik ooit van eene *innere Mission* hoorde spreken, is de gedachte bij mij opgekomen, hoe wenschelijk en noodig het zijn zou dat wij ook in Christenlanden apostels en predikers der tevredenheid hadden om aan de armen, hulpbehoevenden en in het algemeen aan alle door het lot stiefmoederlijk bedeelden de lichte zijden van hunnen toestand aan te wijzen en de oude waarheid, dat ieder de schepper van zijn eigen geluk is, in het licht des geloofs gelouterd en verhelderd vóór te stellen."

Als eene bijdrage tot zulk eene zending der tevredenheid heeft de begaafde schrijfster een boekdeel in het licht gegeven, 't welk in onze taal onder bovenstaanden titel is overgezet.

Voorts wordt door genoemde Uitgevers met goed succes gedebiteerd:

TAFEL
OF
Berekening der Huur of Rente
VAN
EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

Aan de Inteekenaren is verzonden:

No. 25 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.
Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,
ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Dr. E. J. DIEST LORGION
EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud. *Bijbelverklaring.* God geopenbaard in Christus; door A. J. P. OORT, pred. te Alkmaar. — *Kerkel. Geschiedenis.* AUGUST HERMAN FRANCKE; door HAMERSTER. (Vervolg en slot.) — *Meng lingen.* Eén ding is noodig. De arme NED. Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4—00.

Allen die iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de Nalatenschap van wijlen den Heer **FOKKO EVERTS NIEWOLD,** in leven *Graanhandelaar* te *Groningen*, worden verzocht, daarvan Opgave of Betaling te doen vóór **den eersten Januarij 1800 zevenenvijftig,** aan Mr. R. IJ. MULLER, *Advokaat* te *Groningen.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ,** Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 6den Januarij 1857, des middags precies te 12 uur, vóór en in het WAGENHUIS in de Kleine Molenstraat, Oostzijde, te *Groningen*, geteekend letter R, no. 21, publiek worden verkocht:

Een span **vijfjarige bruine** MERRIEPAARDEN, een vet VARKEN, een FOURGON met EENSPAN en DISSEL, TILBURY, een nog weinig gebruikte WAGEN met GLASRAMEN, een HOORNSCH WAGENTJE, twee KORENWAGENS, twee NARRESLEDEN met TUIGEN, MESTBODDE, KRUIWAGEN, PAARDETUIGEN, ZADELS, ZWEEPEN, STALBEHOEFTEN, MESTVAALT, HOOI en STROO, ongeveer **70 beste Oliefusten in diverse grootte,** en wat meer te voorschijn zal worden gebragt.

Alles behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer F. E. NIEWOLD, en te bezien op den dag van Verkoop van des voormiddags 9 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 12den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, met meerdere Goederen publiek worden verkocht:

Eene nette BEHUIZING, get. C 41, met groot BLEEKVELD er achter, staande en gelegen Zuidzijde in de Popkenstraat te *Groningen*, vroeger door den Schoolonderwijser WINTERWERP bewoond geweest. — Om te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 14den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt aldaar, met meerdere **EIGENDOMMEN,** publiek worden verkocht:

I. De EIGENDOM van 44 B., 05 R., 90 E. BEHUISD LAND, gelegen te *Uiterburen*, onder *Zuidbroek*, bij J. BUIREMA en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 400—00.

II. De EIGENDOM van eene BEHUISDE BOERENPLAATS, gelegen te *Midwolde*, onder de Gemeente *Leek*, groot 39 B., 88 R., 10 E., bij de KINDEREN van wijlen J. VOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 125—00.

III. De REGISTRATURE van de staande JURISDICTIE van *Siddeburen* en *Oostwold.*

*** Mr. **D. ROESSINGH,** Notaris te *Grootegast*, gedenkt, op ZATURDAG den 3den Januarij provisioneel en den 17den Januarij 1857 definitief, telkens 's avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein D. W. SCHEERINGA, te *Stroobos*, ten verzoeke van de Weduwe en de Erven van YTZE MACHIELS DIJKSTRA, publiek te verkoopen:

17 Pondematen VRIJ EIGEN **GROEN- en BOUWLAND,** gelegen te *Stroobos*, en zulks in Perceelen.

Mr. D. ROESSINGH,
Notaris.

*** Mr. **D. ROESSINGH,** Notaris te *Grootegast*, gedenkt, op ZATURDAG den 10den Januarij 1857, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Logementhouder D. B. PIERS, te *Doezum*, ten verzoeke van de Erven PIER LIEUWES PIERS en CONSORTEN, publiek te verkoopen:

Ongeveer 26 Bunders EIGEN LAND, gelegen onder *Doezum*, en zulks in 19 perceelen, zullende de Conditiën van Verkoop, alsmede eene Lijst der Perceelen, acht dagen bevorens ter inzage liggen van Gadingmakenden, ten Huize van Verkoop en ten Kantore van mij Notaris.

Mr. D. ROESSINGH,
Nots.

HOUTVERKOOPING.

Mr. **H. P. WICHERS,** Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Wedawe JAN SIKKENS RADEMAKER, Landbouwersche te *Rhoden*, op MAANDAG den 5den Januarij 1857, des voormiddags te 10 uur, op hare Boerenplaats te *Niebert*, bewoond door LUINK EVERTS, publiek, op Boelgoedsconditiën te verkoopen:

200 ZWARE en KORRELIGE, aldaar op Wortel staande

EIKEN STAMBOOMEN,

geschikt voor Stelmakers en insonderheid voor den Scheepsbouw, wegens veelvuldig KROMHOUT.

HOUTVERKOOPING.

Mr. **H. P. WICHERS,** Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer Burgemeester A. S. LEURINGH, te *Leek*, op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, des voormiddags te 10 uur, op de HAVEZATHE *TER HEIJL*, op Boelgoedsconditiën te verkoopen:

I. **200** zware **EIKEN STAMBOOMEN;** — en
II. **500** lange en zware **DENNEN,** tot allerlei gebruik geschikt.

Veenverkooping.

Mr. **G. R. VOORHEULEN VAN BOEKEREN,** Notaris te *Stads-Kanaal*, zal, ten verzoeke van den Wel-Edelen Heer H. M. BOELKEN, te *Borger*, op MAANDAG den 12den Januarij 1857, des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Logementhouder J. H. KOCK, te *Stads-Kanaal*, gemeente *Wildervank*, publiek verkoopen: Een

stuk Bovenveen en Ondergrond,

gelegen in de Markte van *VALTHE*, gemeente *Odoorn*, op de zoogenaamde **Slaapstreek,** ter grootte van nagenoeg **40** Bunders. — Zeer geschikt tot **Verveening,** wegens de uitmuntende hoedanigheid van TURF, en tot den aanleg van BOERDERIJEN.

*** Mr. **G. R. VOORHEULEN VAN BOEKEREN,** Notaris te *Stads-Kanaal*, zal, ten verzoeke van J. K. BROUWER en MEDE-EIGENAREN, op WOENSDAG den 14den Januarij 1857, des avonds te 6 uur, ten Huise van den Logementhouder H. PIJPES, te *Nieuwe Pekela*, publiek verkoopen:

Het Nederlandsch Kofschip
AURORA,

gevoerd door Kapt. J. K. BROUWER, groot 107 Tonnen, in den jare 1846 nieuw volbouwd en uitgehaald, geregistreerd bij het Bureau *VERITAS* 5/6 — 2 — 1, met deszelfs kompleten **INVENTARIS,** thans liggende te *Antwerpen*, alwaar hetzelve kan worden bezigtigd.

De INVENTARIS zal bij tijds op de gewone plaatsen ter lezing liggen, en is op franko aanvrage te bekomen bij den Notaris bovengenoemd.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP,** en te bevragen bij den Gezagvoerder.

*** Ten overstaan van ondergeteekenden Notaris, zal, ten verzoeke van de Weduwe en Kinderen van wijlen JAN HENDRIKS JUURSEMA, in leven Landbouwer te *Niezijl*, in het midden van de maand JANUARIJ 1857, in het Regthuis te *Zuidhorn*, publiek worden verkocht:

I. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 57 Roeden en 40 Ellen best *Oud Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 36—00.

II. De EIGENDOM van perceel I.

III. Twee Bunders, 2 Roeden en 60 Ellen best OUD GROENLAND, Vrij Eigen. Alles gelegen nabij *Enumatil*, onder *Lettelbert* en *Zuidhorn.*

Mr. M. DE MUINCK.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In de maand JANUARIJ zal door het Ministerie van den Notaris **B. HAITSEMA VIËTOR,** te *Winschoten*, publiek worden verkocht:

Het wélbevaren en op nieuw gezinkt **SCHOONERKOFSCHIP *GEERTRUIDA*,** in 1848 nieuw uitgehaald, groot 161 Zeetonnen, met Kompleten INVENTARIS, thans gevoerd wordende door Kapit. E. H. HOMVELD en liggende te *Brake.*

Nadere inlichtingen zijn te bekomen te *Ezzta*, bij den Boekhouder

E. J. ZELLING.

*** In de maand JANUARIJ 1857, tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek worden verkocht:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR,** geteekend letter A no. 331, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ruim 15 B. BOUW- en GROENLAND, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 16—00; zijnde grootendeels Overkleid.

II. 85 Roeden uitmuntend EIGEN KLEILAND, gelegen aan den Damsterweg nabij *Steendam.*

Deze Goederen zijn inmiddels UIT DE HAND TE KOOP, en te bevragen bij D. E. JAGER, Tolmeester te *Siddeburen*, en ten Kantore van

Mr. J. D. TRESLING.

GROOTE VERKOOPING.

In den loop der volgende maand JANUARIJ, op nader te bepalen tijd en plaats, zullen de Erven BAVINGH, van *Zuidvelde*, Gemeente *Norg*, openlijk verkoopen:

Eene **BOERENPLAATS** te *Yde*, Gemeente *Vries*; **HUIZEN** te *Zuidvelde*, eene menigte Perceelen **BOUW-, WEI-, HOOILAND** en **WAARDEEL,** benevens **BOSCH** en **VEEN,** gelegen in de Gemeenten *Eelde, Peize, Roden, Vries* en *Norg.*

J. TONCKENS, *Advokaat* te *Assen.*

Bij TOEVAL te KOOP:

Eene **komplete BOEKDRUKKERIJ** met **TOEBEHOOREN,** zoo als ze heden nog wordt gebruikt. — Gadingmakenden vervoegen zich, met *franco* Brieven onder de letters A. Z., aan het BUREAU dezer COURANT.

De ondergeteekende berigt aan zijne geachte Stadgenooten, dat hij ruim voorzien is van **SNOEK, BAARS, PALING** en andere **Riviervisch in soorten,** beveelt zich ten vriendelijkste aan, onder verzekering eener prompte en civiele bediening.

M. KETTING, bij de Jonkerstratenboog.

Vier percent Rente.

Met Mei aanstaande wordt gevraagd ***f* 25,000—00,** HYPOTHEEK op LANDERIJEN en GEBOUWEN van meer dan de **dubbele waarde.** — Adres onder lett. G. aan het BUREAU dezer COURANT.

CIBARIA SALUBERRIMA,
IN PLAATS VAN
REVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta,** en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen,** inhoudende: 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Appingedam* bij den Heer A. B. BOUWES; te *Veendam* bij den Heer J. E. SCHOLTENS; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

GALVANO ELECTRICITEIT.

De **GALVANO ELECTRISCHE KETTINGEN** van GOLDBERGER genezen rheumatische ziekten, jicht en zenuwpijnen spoedig en radikaal, waar alle medicamenten, scheerling, monnikskap, dollebes, spiesglans, kwikzubliraat en hoe ze verder heeten niet helpen, waar zout- en zwavelbronnen niets uitwerken.

De Heer NOTH, van *Haarlem*, die jaren lang met beide armen in den slinger liep, die geene kosten ontzag om zijne genezing te verkrijgen, die te vergeefs overal raad en hulp zocht en verschillende baden beproefde, werd in weinige weken radikaal genezen door het omhangen van een **KETTING.** — De Ed. Achtb. Heer DE WIT, Burgemeester te *Loosdrecht*, leed aan rheumatische pijnen in de hiel, in zoo hoogen graad, dat hij den voet niet op den grond kon laten rusten en zich op krukken voortbewegen moest; ook bij hem hielpen noch apotheek noch huismiddelen, maar **GOLDBERGER'S KETTING** bragt hulp; reeds in den eersten nacht was de pijn merkelijk verminderd, en geheele genezing volgde spoedig. — C. A. BEIJER, te *Rotterdam*, geattacheerd aan de Stoombooten *de Merwede* en *de Souverein*, is in 8 dagen tijds van pijn in den rug genezen, waaraan hij langen tijd geleden heeft; Jufvrouw P. KUILENBURG, te *Blijswijk*, in weinige dagen van hevige krampdpijnen in het hoofd, waaraan zij meer dan 5 jaren sukkelde. E. OP 'T HOLT, te *Hoogeveen*, van doofheid; F. VOERMAN, Onderwijser te *Rustenburg*, van rheumatische aandoeningen in het hoofd, waardoor zelfs zijn gezigt aangedaan werd en waartegen de ijverigste pogingen der kundigste Geneesheeren niets vermogten; de Heer F. VOGEL, Mr. Broodbakker te *Gorinchem*, van hevige rheumatische pijnen, waaraan hij lang gesukkeld had; Mevr. RAATS, geb. BOSCH, te *Arnhem*, die op krukken geloopen heeft, van tien jaren lang verschrikkelijk lijden; Jufvrouw C. VAN DEVENTER, te *Breukelen*, van maagkramp.

Dr. J. SCHNEIDER, Leeraar der Physica aan het Gymnasium te *Emmerik*, verklaart, dat de werkzaamheid der Electriciteit van **GOLDBERGER'S KETTINGEN** op het ligchaam van onloochenbaar nut is.

Duizende van soortgelijke Attesten zouden wij kunnen opsommen.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40.

OORMAGNETEN *f* 1.80 het paar.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

December 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
14	742,52	746,91	751,24	5,0	5,9	5,4	0,93	0,84	0,90	N.W.	N.W.t.N.	N.W.t.Z.	bewolkt.	bewolkt.	betrokken.
15	761,53	766,90	771,87	4,5	4,5	2,0	0,88	0,82	0,83	N.t.W.	N.	N.	„	„	helder.
16	776,57	777,08	776,51	8	0,9	-1,4	0,86	0,84	0,86	Z.Z.W.	Z.t.W.	Z.t.W.	helder.	helder.	„
17	772,19	771,40	766,84	-0,4	2,2	2,4	0,93	0,95	0,97	„	Z.Z.W.	Z.Z.W.	wein. bew.	betrokken.	betrokken.
18	759,45	758,57	760,67	2,7	3,8	3,7	max.	max.	max.	„	Z.t.W.	„	mistig.	mistig.	mistig.
19	765,24	767,76	768,69	6,4	6,2	4,0	0,99	0,94	0,98	N.W.	N.W.	Z.W.	betrokken.	bewolkt.	betrokken.
20	766,92	768,83	768,86	6,7	7,8	6,6	max.	max.	0,99	Z.W.	W.t.Z.	W.Z.W.	„	betrokken.	helder.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.